

ਅਪੀਲ ਸਿਵਲ

ਏ. ਐਨ. ਗਰੇਵਰ ਅਤੇ ਇੰਦਰ ਦੇਵ ਦੁਆ, ਜੇ.ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਈ.ਕੇ. ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ- ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1963 ਦਾ ਨਿਯਮਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 61.

ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਐਕਟ (1872 ਦਾ IX)—ਉਪ ਧਾਰਾ 31, 32 ਅਤੇ 46—ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਵਿਕਰੀ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਬਕਾਇਆ ਪੈਸੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ "ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਵੈਂਡੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ"—ਚਾਹੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ- ਕੀ ਵਿਕਰੀ-ਪੈਸਾ ਵਾਜਬ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ-ਸੀਮਾ ਐਕਟ (1908 ਦਾ IX)—ਅਨੁਛੇਦ 132—ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਐਕਟ (1882 ਦਾ IV)-ਉਪ ਧਾਰਾ 55 (4) (ਬੀ) ਅਤੇ 100-ਬਕਾਇਆ ਕੀਮਤ—ਕੀ ਵੇਚੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕੋਈ ਚਾਰਜ ਹੋਵੇ- ਅਦਾਲਤਾਂ, ਕੀ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਚਾਰਜ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਅਨੁਛੇਦ 132- ਕੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 100 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਨਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਚਾਰਜ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਚਲਾਉਂਦੀ ਹੈ, - ਬਕਾਇਆ ਪੈਸੇ 'ਤੇ ਵਿਆਜ - ਕੀ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ- ਕੀ ਵੇਚੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਚਾਰਜ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ, ਕਿ ਜਦੋਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਵਿਕਰੀ-ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਕਾਇਆ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ "ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਵੈਂਡੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ", ਉਹ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੇ ਸਨ। ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੰਪੂਰਨ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਨਿਭਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸ਼ਰਤ ਦਾ ਸਹੀ ਆਯਾਤ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਇੰਡੀਅਨ ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 46 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਾਜਬ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਅਨੁਛੇਦ 132' ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਇੰਡੀਅਨ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1908 ਵਿਆਪਕ ਆਯਾਤ ਦਾ ਹੈ। ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਜਾਇਦਾਦ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 55 (4) (ਬੀ) ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਬਕਾਇਆ ਪੈਸੇ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਚਾਰਜ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਇਕੁਇਟੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਚਾਰਜ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਫਰਮਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਬਕਾਇਆ ਖਰੀਦ ਕੀਮਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕੋਈ ਚਾਰਜ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਚਾਰਜ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਆਫ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 100 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਇਆ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਅਨੁਛੇਦ 132 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚਾਰਜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 132 ਦੇ ਮੂਲ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ "ਚਾਰਜ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 100 ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਚਾਰਜਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 132, ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕੀਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੇ ਚਾਰਜ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਮਾਲਕੀ ਪਾਸ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਉਸ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਖਰੀਦ ਦੇ ਪੂਰੇ ਪੈਸੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਖਰੀਦਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਖਰੀਦ ਦੇ ਪੈਸੇ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਿਤ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਅਜਿਹੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਰਕਮ ਦੇ ਨਾਲ ਵੇਚੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਵੀ ਚਾਰਜ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸ਼ਿਮਲਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ ਸ਼੍ਰੀ ਐਨ.ਐਸ. ਗਿਲਾਨੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ 30 ਨਵੰਬਰ, 1962 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ।

ਬੀ. ਆਰ. ਤੁਲੀ ਅਤੇ ਸੁਸ਼ੀਲ ਮਲਹੋਤਰਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਐਸ.ਕੇ. ਕਪੂਰ, ਐਨ.ਐਨ. ਗੋਸਵਾਮੀ ਅਤੇ ਟੀ. ਬੈਰਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਫੈਸਲਾ।

ਗਰੇਵਰ, ਜੇ.—ਇਹ ਅਪੀਲ "ਵਿਲੇਟ" ਸ਼ਿਮਲਾ ਪੁਰਬੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚਾਰਜ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ 34,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਉਠਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਡਬਲਯੂ. ਜੀ. ਡੀਕਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ 29 ਸਤੰਬਰ, 1947 ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 75,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੈਂਕ ਸ਼੍ਰੀ ਦੀਕਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਪੱਤਰ 18 ਫਰਵਰੀ, 1959 ਨੂੰ ਸ਼ਿਮਲਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 75,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜੋ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਵਿੱਚੋਂ 25,000 ਰੁਪਏ 22 ਸਤੰਬਰ, 1947 ਨੂੰ ਲੇਇਡਜ਼ ਬੈਂਕ, ਲਿਮਿਟਡ, ਸ਼ਿਮਲਾ ਨੂੰ ਚੈੱਕ ਰਾਹੀਂ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ 25,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਹੋਰ ਰਕਮ ਚੈੱਕ ਰਾਹੀਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਮਿਤੀ 29 ਸਤੰਬਰ, 1947 ਨੂੰ ਸਬ-ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਸ਼ਿਮਲਾ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ, ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਮੇਂ, 25,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਤ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ:-

"* * * ਅਤੇ 25,000 ਰੁਪਏ (25 ਹਜ਼ਾਰ) ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ ਵੈਂਡੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਵਿਕਰੇਤਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।"

ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 25,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਰਕਮ, ਜੋ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਰਿਹਾ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਕਰੇਤਾ 25,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਖਰੀਦ ਕੀਮਤ ਲਈ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵੇਚੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 29 ਸਤੰਬਰ, 1947 ਤੱਕ ਉਸ ਰਕਮ 'ਤੇ ਛੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਾਲਾਨਾ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਚਾਰਜ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਵਿਆਜ ਦੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ 17,250 ਰੁਪਏ ਬਕਾਇਆ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ 8,250 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਬਣਨ ਵਾਲਾ ਵਿਆਜ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਮੂਲ ਵਜੋਂ 25,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ 9,000 ਰੁਪਏ ਵਿਆਜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 34000 ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ। ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ 29 ਸਤੰਬਰ, 1947 ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੇ ਸੀਮਾ ਦੀ ਹੱਦ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਅਯੋਗ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਘਟਨਾ ਸੀ ਜੋ ਅਜੇ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਿਤ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਥਿਤ ਚਾਰਜ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਬੇਨਾਮੀ ਖਰੀਦਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ 50,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਜੋ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੇ ਪਤੀ ਸ਼੍ਰੀ ਸੇਹਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਕੋ ਇਕ ਹੋਰ ਬੇਨਤੀ ਜੋ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਉਹ ਪ੍ਰੋਬੇਟ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੀ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੈਂਕ ਕੋਲ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੈਂਕ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬ (ਰਪਲਕੈਸ਼ਨ) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਕਾਫ਼ੀ ਚੱਲ ਅਤੇ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ:-

- (1) ਕੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੈ?
- (2) ਕੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਮਾਂਬੱਧ ਹੈ?
- (3) ਕੀ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਹੀ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ?

- (4) ਕੀ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਬੇਨਾਮੀ ਖਰੀਦਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ?
- (5) ਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਲਈ ਰੱਦ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਸੀ, ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ?
- (6) ਕੀ ਕਥਿਤ ਚਾਰਜ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਮੁੱਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੰਬਰ 4 ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ?
- (7) ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ?
- (8) ਕੀ ਕਥਿਤ ਪ੍ਰੋਬੇਟ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਸੀ?
- (9) ਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਚਾਰਜ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ?
- (10) ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ?
- (11) ਰਾਹਤ।

ਮੁੱਦੇ 3, 4 ਅਤੇ 8 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਦਬਾਅ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੋਰ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ 6 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਾਲਾਨਾ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ 34,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਢਲਾ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਜਿਸ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਚਾਰਜ ਲੈਣ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ।

ਸ੍ਰੀ ਬਾਲ ਰਾਜ ਤੁਲੀ, ਜੋ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ, ਨੇ ਮੁੱਦੇ ਨੰਬਰ 3 ਅਤੇ 4 ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਹੇਠਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 8 ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਬਾਅ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਪੱਤਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਿਮਲਾ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਪੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਸਹੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਜੋ ਤਹਿਰੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ 25,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਜੋ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਵਿਕਰੇਤਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਸ੍ਰੀ ਤੁਲੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਪਰੋਕਤ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਐਕਟ, 1872 ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕੁਝ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕੋਈ ਘਟਨਾ, ਅਜਿਹੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ, ਵਾਪਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਧਾਰਾ 32 ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੰਭਾਵੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰਦੀ ਅਤੇ ਜੇ ਘਟਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਕੋ ਇਕ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨਤਾ ਅਜੇ ਤੱਕ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੈਂਕ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਕੋਲ 25,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਸਨ ਪਰ ਉਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੈਂਕ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਐਸ.ਕੇ.ਕਪੂਰ ਨੇ ਇਹ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 31 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਸ ਘਟਨਾ 'ਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ 25,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਉਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਲਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪਿਰਾਂ ਨੇ ਇਹ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ 25,000 ਰੁਪਏ ਦੀ

ਰਕਮ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਵੈਂਡੀ "ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ", ਉਹ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੇ ਸਨ। ਜੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੰਪੂਰਨ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਨਿਭਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਐਫ. ਰੈਨਚੋਡਾਸ ਬਨਾਮ ਨਥਮਲ ਹੀਰਾਚੰਦ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ (1) ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚਾਗਲਾ, ਸੀ.ਜੇ. ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮਾਲ ਦੀ ਡਿਲੀਵਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ, ਉਹ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੇ ਸਨ ਨਾ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ। ਵਿਦਵਾਨ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਹੁਰਨੰਦਰੀਵ ਬਨਾਮ ਪੂਰਾਦਾਸ (2), ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਮਾਲ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮਿੱਲ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮਿੱਲ ਤੋਂ ਮਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਡਿਲੀਵਰੀ ਲਈ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਲਾਰਡ ਸਮਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ "ਜਦੋਂ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਅਰਥ "ਜੇ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ" ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਸਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਡਿਲੀਵਰੀ ਲਈ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣਾ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕੀਤਾ। ਗੰਗਾ ਸਰਨ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਚਰਨ-ਰਾਮ ਗੋਪਾਲ (3) ਵਿੱਚ, ਫਰਮ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਨੇ ਕਾਨਪੁਰ ਦੀ ਨਿਊ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਮਿੱਲ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੱਪੜੇ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਗੰਢਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨੀ ਸੀ। ਸਮਝੌਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਕਤ ਮਿੱਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਪਲਾਈ ਹੁੰਦੇ ਹੀ ਮਾਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਆਪਜੀ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਜ਼ ਨੇ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਰਕ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਮਿੱਲਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਫਰਮ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਕਪੂਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸ੍ਰੀ ਤੁਲੀ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਮੁਖ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ "ਕਦੇ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਥਾਂ "ਜੇ" ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਭਾਗ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ:

"* * ਅਤੇ 25,000 ਰੁਪਏ (25 ਹਜ਼ਾਰ) ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ 'ਜੇ' ਵਿਕਰੇਤਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ, *"

ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, "ਕਦੇ" ਹੈ। ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਣ ਨਾਲ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਬਚਦੀ ਕਿ 25,000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਵੈਂਡੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ, ਜੇ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਸੀ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਰਿਆਇਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ ਵੈਂਡੀ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ 75,000 ਰੁਪਏ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਸਿਰਫ 50,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 25,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਬਕਾਇਆ ਰਹਿ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਹੀ, ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਇਹ ਸਨ:-

"ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੇ ਵੇਚਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, 13 ਸਤੰਬਰ, 1947 ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਇੱਕ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਸ. ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ- 75,000 ਰੁਪਏ (75 ਹਜ਼ਾਰ) ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਵੈਂਡੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਸ਼ਬਦ "ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ" ਸ਼ਬਦਾਂ "ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ" ਵੀ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਨਾ ਤਾਂ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਉਸ ਕੋਲ ਕਦੇ ਵੀ 25,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਸਰੋਤ ਜਾਂ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਵਾਦਿਤ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਅਰਥ ਕੱਢਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਸਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸੰਪੂਰਨ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਗਲੀ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਨ ਰੇ ਟੇਕਸਬਰੀ ਗੈਸ ਕੰਪਨੀ ਟਾਈਮੋ ਬਨਾਮ ਕੰਪਨੀ (4), ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਡਿਬੈਚਰਾਂ ਦੀ

ਇੱਕ ਲੜੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ 1 ਜਨਵਰੀ, 1898 ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡਿਬੈਚਰ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਮੂਲ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗੀ। ਡਿਬੈਚਰ ਬਾਰੇ ਫਿਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ: "ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਡਿਬੈਚਰ ਬੈਲਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਕੱਢੇ ਗਏ ਡਿਬੈਚਰਾਂ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਛੇ ਕੈਲੰਡਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।" ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡਿਬੈਚਰ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਬੈਲਟ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ। ਡਿਬੈਚਰ ਧਾਰਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਵਾਪਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਡਿਬੈਚਰ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮੂਲ ਪੈਸਾ ਇਸ ਸਮੇਂ ਬਕਾਇਆ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਸੀ, ਅਤੇ ਜੇ ਵੇਟਿੰਗ ਅਤੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡਿਬੈਚਰ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਅਤੇ ਬੈਲਟ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ, ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਇਸ 'ਤੇ ਅਸਹਿਮਤੀ ਲਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ। ਸਿਧਾਂਤ ਜੇ *ਸ਼ੇਪਰਡ ਦੇ ਟੱਚਸਟੋਨ*, ਪੰਨਾ 273, ਅਤੇ *ਵੈਟਲਿੰਗ ਬਨਾਮ ਲੁਈਸ (5)* ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਾਰਿੰਗਟਨ, ਜੇ. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ:-

"ਨਤੀਜਾ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ ਪੈਸੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਉਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਯੋਗ ਬਣਾਓ ਜਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿੱਜੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।"

ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਸ੍ਰੀ ਕਪੂਰ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ 25,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਤ ਦਾ ਸਹੀ ਆਯਾਤ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 46 ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਾਜਬ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੰਗੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਦਿੱਤੀ।

ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ 25,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਅ ਕਰਤਾ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਆਇਆ ਸੀ ਜੋ ਉਪਰੋਕਤ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਸ. ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਛੱਡੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਬਦਲੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਉਸ ਨੇ 74,00,000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਅੰਕੜੇ, ਜ਼ਮੀਨੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ 2,00,000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਬਾਂਡ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਉਹ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਚੈੱਕਾਂ ਰਾਹੀਂ 50,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਪਤੀ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅਸਲ ਖਰੀਦਦਾਰ ਹੈ। ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਬੇਨਾਮੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਤੁਲੀ ਨੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਦਬਾਅ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਤੀ ਸੀ ਜੋ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਪਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 25,000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਚੈੱਕ ਵੈਂਡੀ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 25,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਹੋਰ ਰਕਮ ਸਬ-ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵੈਂਡੀ ਦੁਆਰਾ ਚੈੱਕ ਰਾਹੀਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਚੈੱਕ ਖੁਦ ਵੈਂਡੀ ਨੇ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਨੇ ਲਏ ਸਨ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਵੀ ਉਸ ਨੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦ ਦਸਤਖਤਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਗਏ ਹਨ:-

"ਸਿਰਦਾਰਨੀ ਜੇ.ਕੇ. ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਲਈ।

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਇਹ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪਤਨੀ, ਅਰਥਾਤ, ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਤੀ ਸ. ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਛੱਡੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਦਾਅਵਾ ਮਿਲ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ 25,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਤੁਲੀ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ 25,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ

ਜਿਵੇਂ ਉਸਨੇ ਪਹਿਲਾਂ 50,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਪ੍ਰਤੀ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਇਹ ਰੁਖ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਇਆ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਬਕਾਇਆ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ 50,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਵੱਡਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਚੱਲ ਅਤੇ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦਾਂ, ਜੋ ਪਤੀ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ, 25,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਨ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ 25,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਤੁਲੀ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਮਾਂ ਵਰਜਿਤ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1908 ਦੇ 132 ਅਨੁਛੇਦ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਅਨੁਛੇਦ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

"ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਤੇ ਵਸੂਲੇ ਗਏ 12 ਸਾਲ ਜਦੋਂ ਪੈਸੇ ਲਈ ਕੀਤਾ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਪੈਸੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ। ਉਹ ਪੈਸੇ ਬਕਾਇਆ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।"

ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅਨੁਛੇਦ 132 ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ 25,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ "ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਵਸੂਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ"। ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਐਕਟ, 1882 ਦੀ ਧਾਰਾ 55 (4) (ਬੀ) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਚਾਰਜ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਤੁਲੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਚਾਰਜ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 100 ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਚਾਰਜ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: (1) ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ (2) ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੁਆਰਾ।

ਹੁਣ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 55 (4) (ਬੀ) ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਇਸਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਸਾਲ 1892 ਤੋਂ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। *ਵਿਰਚੰਦ ਲਾਈਚੰਦ ਬਨਾਮ ਕੁਮਾਰੀ (6)*, ਸਰਜੈਂਟ, ਸੀ.ਜੇ. ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ:-

"ਇਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕੋਰਟ ਆਫ ਇਕੁਇਟੀ ਦਾ ਇੱਕ ਸਥਾਪਿਤ ਨਿਯਮ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਬਕਾਇਆ ਖਰੀਦ-ਧਨ ਵੈਂਡੀ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਇੱਕ ਚਾਰਜ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ, ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ (1877 ਦਾ XV) ਦੀ ਅਨੁਛੇਦ 132 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਵੇਗਾ।"

ਮੇਲਾ ਰਾਮ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੋਸ਼ੀ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ (7) ਵਿੱਚ, ਟੇਕ ਚੰਦ, ਭਿੰਡੇ ਅਤੇ ਮੇਲ, ਜੇ.ਜੇ. ਦੀ ਇੱਕ ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਵਕੀਲ ਦੇ ਸਵੀਕਾਰ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਪੂਰਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵੇਚੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਬਕਾਇਆ ਖਰੀਦ ਕੀਮਤ ਲਈ ਚਾਰਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕੀਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੇ ਲਿਅਨ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 55 (4) ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਨਤਾ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਐਕਟ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਪੰਜਾਬ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਤੁਲੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾ ਸਕੇ ਕਿ ਧਾਰਾ 55 (4) (ਬੀ) ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ 'ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਕ ਜਾਂ ਚਾਰਜ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਬਰਾਬਰੀ ਵਾਲੇ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਚੇਤਨਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ *ਦਾਅਲ ਦਾਸ-ਚੰਨਣ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਡਾ. ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ (8)*, ਟੇਕ ਚੰਦ ਅਤੇ ਆਗਾ ਹੈਦਰ, ਜੇ.ਜੇ. ਨੇ ਧਾਰਾ 55 (4) (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਰੋਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:-

"ਇਹ ਨਿਯਮ ਟਰਾਂਸਫਰ ਆਫ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 55 (4) (ਬੀ) ਅਤੇ (6) (ਬੀ) ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਇਸ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਨਿਯਮ ਸਰਵਵਿਆਪੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਉੱਠ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਧਿਰਾਂ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪੰਜਾਬ ਵਰਗੇ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ

ਕਰਕੇ ਕੇਸ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਗੀਆਂ ਜੋ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।"

ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਤੁਲੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੇਚੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਉਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਅਨੁਛੇਦ 132 ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਚਾਰਜ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਧਾਰਾ 55 (4) (ਬੀ) ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਿਧਾਂਤ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਨੁਛੇਦ 132 ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਆਪਕ ਆਯਾਤ ਦੀ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਵਾਲੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਜਾਇਦਾਦ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 55 (4) (ਬੀ) ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਬਕਾਇਆ ਧਨ ਦੀ ਹੱਦ ਦਾ ਚਾਰਜ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਇਕੁਇਟੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਚਾਰਜ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਫਰਮਾਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਬਕਾਇਆ ਖਰੀਦ ਕੀਮਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਚਾਰਜ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬੰਬਈ ਕੇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਾਗਲਾ ਕੋਟਾਇਆ ਬਨਾਮ ਕੋਗਾਂਤੀ ਕੋਟੱਪਾ (9) ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਫਿਲਿਪਸ, ਜੇ. ਨੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਚਾਰਜ ਜਾਇਦਾਦ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 100 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਅਨੁਛੇਦ 132 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚਾਰਜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 132 ਦੇ ਮੂਲ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ "ਚਾਰਜ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਆਫ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 100 ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਚਾਰਜਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 132 ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗੀ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਤੁਲੀ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਚਾਰਜ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 55 (4) (ਬੀ) ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਗਜ਼ਿਜ਼ਿਟਿਵ ਡੀ. I. ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਸਾਲਿਗ ਰਾਮ ਦੁਆਰਾ ਸ਼੍ਰੀ ਡੀਕਸ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ ਐਨ ਮਲਹੋਤਰਾ ਨੂੰ 19 ਸਤੰਬਰ, 1947 ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਪੱਤਰ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਮਲਹੋਤਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸਨ। ਇਸ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ-

"ਮੈਂ ਮਿਸਟਰ ਡੀਕਸ ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੀ ਕਾਪੀ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਖਰੜੇ (ਡਰਾਫਟ) ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਵੈਂਡੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ, 25,000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਬਹੁਤ ਅਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਦੀਕਸ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਛੱਡ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਗੜਬੜ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਇੰਨੀ ਘੱਟ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਕਰੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਕੋਈ ਮਿਆਦ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਮਿਆਦ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਉਕਤ ਰਕਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜਾਂ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਚਾਰਜ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ।"

ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਪਤੀ ਸ਼੍ਰੀ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਸਾਲਿਗ ਰਾਮ ਤੋਂ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਖਰੜੇ (ਡਰਾਫਟ) ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਤਬਦੀਲੀ ਲਈ ਕੋਈ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਤੁਲੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਜੋ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਰਾਂ ਨੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਅਤੇ ਛੱਡ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਿਰਾਂ ਨੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵੇਚੀ ਜਾ ਰਹੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕੋਈ ਚਾਰਜ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਬਕਾਇਆ ਕੀਮਤ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿੱਜੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ

ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸ੍ਰੀ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨ ਕਰਕੇ ਜਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਤੁਲੀ ਦੁਆਰਾ ਹੁਣ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਸੰਦੇਹ ਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸ੍ਰੀ ਸਾਲਿਗ ਰਾਮ, ਐਗਜ਼ਿਜ਼ਿਟਿਵ- ਡੀ.।. ਦੇ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ *ਬੋਮੰਜੀ ਅਰਦੇਸ਼ੀਰ ਵਾਡੀਆ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਦੇ ਸਕੱਤਰ (10)* ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਰਸਮੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਉਸਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਉਸ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ 'ਕਮਿਊਨਿਗਜ਼' ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜੋ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀ। *ਭਾਸਕਰ ਵਾਮਨ ਜੋਸ਼ੀ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਨਾਰਾਇਣ ਰਾਮਬਿਲਾਸ ਅਗਰਵਾਲ (11)* ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਸਬੂਤ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਪਾਠਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਪਤਾ ਅਜਿਹੇ ਬਾਹਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਜੋੜਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਮੌਜੂਦਾ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਉਸ ਚਾਰਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਜੋ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 55 (4) (ਬੀ) ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਵੇਗਾ।

ਵਿਆਜ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੈਂਕ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੇਣ ਲਈ ਸ਼ਿਮਲਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਪੱਤਰ ਸ਼ਿਮਲਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਡੈਲੀਗੇਟ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ) ਵਜੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਐਕਟ, 1925 ਦੀ ਧਾਰਾ 272 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਤਾਂ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਸੀਲੇਦਾਰ ਜਾਂ ਇੰਟੇਸਟੇਟ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ; ਅਜਿਹੇ ਡੈਲੀਗੇਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਦਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਥਾਨ ਸੀ। ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਲੇਟ ਦਾ ਪੈਰਾ 1 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ:-

"ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮਰਹੂਮ ਸ੍ਰੀ ਡਬਲਯੂ ਜੀ ਡੀਕਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਹੈ, ਜੋ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਮੇਨ ਰੋਡ, ਬੋਥਾਸ ਹਿੱਲ, ਨਾਤਾਲ ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਹਨ।* *."

ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਦਾ ਵਸਨੀਕ ਸੀ, ਸ਼ਿਮਲਾ ਵਿਖੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਡੈਲੀਗੇਟ ਕੋਲ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਭਰੋਸਾ 22 ਜਨਵਰੀ, 1957 ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਠਾਕੁਰ ਦਾਸ ਦੁਆਰਾ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਪੱਤਰ, ਐਗਜ਼ਿਜ਼ਿਟਿਵ ਪੀ.ਏ. ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਪੱਤਰ, ਐਗਜ਼ਿਜ਼ਿਟਿਵ ਪੀ. 2 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਇਕ ਹੋਰ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ:

"ਮੈਨੂੰ ਮੈਸਰਜ਼ ਬਾਰਕਲੇਜ਼ ਬੈਂਕ ਆਫ ਨਾਟਾਲ, ਮਰਹੂਮ ਸ੍ਰੀ ਡਬਲਯੂ ਜੀ ਡੀਕਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਤੇ ਟਰੱਸਟੀ ਨੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਸੈਂਡਰਸਨਜ਼ ਐਂਡ ਮੋਰਗਨ ਸਾਲਿਸਿਟਰਜ਼, 5 ਅਤੇ 7 ਨੇਤਾਜੀ ਸੁਭਾਸ਼ ਰੋਡ, ਕਲਕੱਤਾ ਰਾਹੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਤਮੀਲ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ * * * * *

* * * "

ਸ੍ਰੀ ਤੁਲੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮਰਹੂਮ ਮਿਸਟਰ ਡੀਕਸ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਨਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਸ਼ਿਮਲਾ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ ਸੀ, ਅਜਿਹੇ ਕੋਈ ਤੱਥ ਜਾਂ ਕੋਈ ਸਬੰਧਿਤ ਤੱਥ ਜੋ ਵੀ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ-

" ਕਥਿਤ ਪ੍ਰੋਬੇਟ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹ ਨਹੀਂ ਸਕੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਡੈਲੀਗੇਟ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ ਜੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤੋਂ ਜੋ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦਾ ਇੱਕ

ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਥਾਨ ਸੀ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੋ ਸ਼ਿਮਲਾ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਡੀਕਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਡੈਲੀਗੇਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੋਵੇ। ਭਾਰਤੀ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 273 ਮਿਤਕ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋਬੇਟ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੇਣ ਨੂੰ ਨਿਰਣਾਇਕ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 44 ਤਹਿਤ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਲਈ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਤੁਲੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 41 ਅਧੀਨ ਸਬੰਧਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਵੇ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰੇ ਕਿ ਜੇ ਸ਼ਿਮਲਾ ਵਿਖੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਡੈਲੀਗੇਟ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੇਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਮੁੱਦੇ ਨੰਬਰ 8 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵੀ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਲਈ ਵੀ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਡੈਲੀਗੇਟ ਕੋਲ ਧਾਰਾ 272 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਆਜ ਦੇ ਸਵਾਲ ਵੱਲ ਆਉਂਦਿਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ 9,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ 25,000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ 9,000 ਰੁਪਏ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ 34,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ 'ਤੇ 6 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਾਲਾਨਾ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਵਿਆਜ ਦੇਣਾ, ਇਹ ਸਿੱਧਾ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ 9,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਆਜ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਅਤੇ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਫਰਮਾਨ ਪੈਸੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ, ਫਰਮਾਨ ਵਿੱਚ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਡਿਕਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ, ਉਸ ਦਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮੂਲ ਰਕਮ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਵਾਜਬ ਸਮਝਦੀ ਹੈ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਮੂਲ ਰਕਮ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਆਜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਜ ਦਰ 'ਤੇ ਛੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੀ ਮੂਲ ਰਕਮ 'ਤੇ ਡਿਕਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ, ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੱਕ ਵਾਜਬ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਸਹੀ ਸਮਝਦੀ ਹੈ। ਆਰਡਰ XXXIV, ਨਿਯਮ 11 ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਆਜ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਸ੍ਰੀ ਐਸ.ਕੇ. ਕਪੂਰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾ ਸਕੇ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸ ਵਿਵਸਥਾ ਤਹਿਤ 9,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਤੁਲੀ ਨੇ ਵਿਆਜ ਐਕਟ, 1939 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ *ਬੰਗਾਲ, ਨਾਗਪੁਰ ਰੇਲਵੇ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਟਿਡ, ਬਨਾਮ ਰੁਤੰਜੀ ਰਾਮਜੀ (12)* ਅਤੇ *ਥਾਵਰ-ਦਾਸ ਫੋਰਮਲ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (13)* ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਬੰਗਾਲ-ਨਾਗਪੁਰ ਰੇਲਵੇ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਰੇਲਵੇ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰਕਮ ਵਸੂਲਣ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਰੇਲਵੇ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 67,000 ਰੁਪਏ ਵਸੂਲਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ ਜੋ ਰੇਲਵੇ ਨੇ 26 ਜੁਲਾਈ, 1925 ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉਸ ਮਿਆਦ ਲਈ ਪੈਸੇ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਰ ਸ਼ਾਦੀ ਲਾਲ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੋਰਡ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ:

"ਹੁਣ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਦਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਜੋਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਠੋਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਵਸੂਲਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਧਾਰਾ 80, ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1881 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਦਾਲਤ 6 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਪ੍ਰੈਮਿਸਰੀ ਨੋਟ ਜਾਂ ਬਿਲ ਆਫ ਐਕਸਚੇਂਜ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਦੀ ਕੋਈ ਦਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਵਰਤਮਾਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਵਰਤੋਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਗਟ ਜਾਂ ਸੰਕੇਤ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਕੇਸ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ

ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ। 1939 ਦੇ ਵਿਆਜ ਐਕਟ, 32 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਦਾਲਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਰਕਮ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰਕਮ ਹੈ ਜੋ ਲਿਖਤੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਆਜ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਵਾਨਾ ਹੈ ਕਿ 'ਵਿਆਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੁਣ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ'। ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕੁਇਟੀ ਕੋਰਟ ਵਿਆਜ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ।"

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਇੱਕ ਅਣ-ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਕਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣੀ ਸੀ ਕਿ ਵਿਆਜ ਵਜੋਂ ਲਾਗੂ ਵਿਆਜ ਐਕਟ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਰਤਾਂ ਗਿਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ [ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕੇਸ *ਫਲੂਡਾਇਰ ਬਨਾਮ ਕੋਰਰ* (14) ਹੈ], ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਮਾਲਕੀ ਪਾਸ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਖਰੀਦ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਖਰੀਦਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਖਰੀਦ ਦੇ ਪੈਸੇ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਿਤ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦਿਨ ਉਸਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਸੀ। *ਰਤਨਲਾਲ, ਚੁਨੀਲਾਲ, ਪਨਾਲਾਲ ਬਨਾਮ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ* (15), ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਿਆਜ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। "ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜੋ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਲਟ ਦਰਾਮਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਤਾਰੀਖ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੂਜੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਸਹੀ ਤਾਰੀਖ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਕਾਇਆ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਚੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਪਾਸੇ, ਨਵੇਂ ਮਾਲਕ ਕੋਲ ਕਬਜ਼ਾ, ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਫਲ ਹਨ; ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸਾਬਕਾ ਮਾਲਕ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਕੇ, ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਹੈ।" ਆਪਜ਼ੀ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਜ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅਥਾਰਟੀ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੋੜ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ *ਫਲੂਡਾਇਰ ਦੇ ਕੇਸ* (14) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵੈਂਡੀ ਕੋਲ ਲਿਜਾਣ ਦੇ ਕੰਮ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਿਤ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਸਾਲ 1912 ਵਿੱਚ, ਪੰਜਾਬ ਚੀਫ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰੈਟੀਗਨ, ਜੇ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਵਿਕਰੇਤਾ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਖਰੀਦ ਕੀਮਤ ਦੀ ਰਕਮ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਚਾਰਜ ਲੈਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ ਜੇ ਖਰੀਦ ਕੀਮਤ ਦੀ ਰਕਮ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੇ ਵਿਆਜ ਲਈ। *ਅਰਜਨ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਹਕੀਮ ਰਾਏ* (16)। ਉਸਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਕੇਸ *ਸਰਨ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਬਸ਼ਸ਼ਰ ਨਾਥ* (17) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ; ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਟਰਾਂਸਫਰ ਆਫ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 55 (4) (ਬੀ) ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਉਠੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਏ. ਟੈਮਲਿਨਸਨ ਬਨਾਮ ਡਬਲਯੂ. ਐਫ. ਹਾਰਡਿੰਗ (18) ਵਿੱਚ, ਸ਼ਾਦੀ ਲਾਲ, ਸੀ.ਜੇ., ਅਤੇ ਟੈਪ, ਜੇ. ਨੇ ਇਕ ਵੱਖਰੇ ਮੂਲ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵਿਕਰੇਤਾ ਵੈਂਡੀ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਟਰੱਸਟੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵੈਂਡੀ ਖਰੀਦ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੇਤਾ ਲਈ ਟਰੱਸਟੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਖਰੀਦ ਪੈਸੇ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਵੈਂਡੀ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰੀ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਖਰੀਦ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, *ਰਤਨਲਾਲ-ਚੁਨੀਲਾਲ-ਪਨਾਲਾਲ ਦੇ ਕੇਸ* (15) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ।

ਸ੍ਰੀ ਐਸ.ਕੇ. ਕਪੂਰ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 55 (4) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਿਸ ਮੂਲ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਵਿਆਜ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਖਰੀਦ ਪੈਸੇ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਖਰੀਦ ਪੈਸੇ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਪੂਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ, ਚਾਹੇ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੀ ਇਕੁਇਟੀ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ *ਮੁਖਿਆ ਚੇਟੀ ਬਨਾਮ ਸਿਨਹਾ ਵੇਲੀਅਮ ਚੇਟੀ* (19), ਧਾਰਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਖਰੀਦ ਪੈਸੇ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਖਰੀਦ ਪੈਸੇ ਦੇ ਮੂਲ ਲਈ ਵੀ ਵਿਆਜ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨ ਲਵੇਗਾ ਕਿ ਵਿਆਜ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਕਿ ਵਿਕਰੇਤਾ ਹਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਦਾਲਤ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ

ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਖਰੀਦ ਪੈਸੇ ਦੇ ਮੁਲ ਲਈ ਵੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੇਗਾ। ਵਿਆਜ ਦਾ ਇਨਾਮ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਖਤਿਆਰੀ ਹੈ ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਭੁਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਦਾਇਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 6 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਾਲਾਨਾ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਦੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ 17,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਦਾਅਵਾ ਸਿਰਫ 9,000 ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਵਿਆਜ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸੀ ਅਤੇ 25,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇ ਉਹ ਰਕਮ ਵਾਜਬ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਸੀ, ਤਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਾਜਬ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 9,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਲਈ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨੁਕਤਾ ਜਾਂ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲ ਇੱਕ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਰੇ ਨੁਕਤੇਆਂ 'ਤੇ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ 9,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ। ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਗਣਨਾ ਇਸ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਦੀ ਰਕਮ 'ਤੇ 6 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਾਲਾਨਾ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਸਿਰਫ 25,000 ਰੁਪਏ। ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਕੋਲ ਅਸਫਲ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਜ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜਿਸ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਚਾਰਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਇੱਕ ਮੁੱਢਲਾ ਫਰਮਾਨ ਉਚਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਾਰੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਸਹਿਣ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇੰਦਰ ਦੇਵ ਦੁਆ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਕੇ.ਐਸ.ਕੇ.

- (1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1949 ਬੋਮ. 356.
- (2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1923 ਪੀ.ਸੀ., 54.
- (3) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1952 ਐਸ.ਸੀ., 9.
- (4) (1911) 2 ਚ. 279.
- (5) (1911) 1 ਚ. 414.
- (6) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 18 ਬੋਮ. 49.
- (7) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1942 ਲਾਹ. 275.
- (8) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1930 ਲਾਹ. 568.
- (9) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1926 ਮਦ. 141.
- (10) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1929 ਪੀ.ਸੀ. 34.
- (11) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1960, ਐਸ.ਸੀ. 301.
- (12) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1938 ਪੀ.ਸੀ. 67.
- (13) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1955, ਐਸ.ਸੀ. 468.
- (14) 33 ਈ.ਆਰ. 10.
- (15) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 43 ਬੋਮ. 181.
- (16) 39 ਪੀ.ਆਰ. 1913.
- (17) 148 ਪੀ.ਆਰ. 1907.
- (18) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1930 ਲਾਹ. 131.

ਕਾਦਮਬਿਨੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ – ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

